उत्तराखण्ड–संस्कृत–विश्वविद्यालयः, हरिद्वारम्
त्रिवर्षीयः शास्त्रिसम्मानितपाठ्यक्रमः
स्वशास्त्रसम्बद्धमुख्य पाठ्यक्रमः (Discipline Specific Core Course)
विषय : पुराणेतिहासः

पूर्णांकाः–100
सैद्धान्तिक–75
आन्तरिकमूल्यांकन–25

प्रथमसत्रम्

प्रथमपत्रम् DSCC–1	पाठ्यग्रन्थः–अष्टादशपुराणपरिचयः	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	वाङ्मयपरिचयः।	15	
2	अष्टादशपुराणानि।	15	
3	पुराणेतिहासस्य व्युत्पत्तिः, पुराणं पंचलक्षणं दशलक्षणंच।	15	
4	पुराणानामावश्यकता।	15	
5	पुराणानां वैशिष्ट्यम।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वितीयपत्रम् DSCC–2	पाठ्यग्रन्थः–महाभारतम् (आदिपर्व) 01–25 अध्यायाः	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	महाभारते आदिपर्वणि प्रथमतः पंचममध्यायं यावत्।	15	
2	महाभारते आदिर्वणि षष्टतः दशममध्यायं यावत्।	15	
3	महाभारते आदिपर्वणि एकादशतः पंचदशममध्यायं यावत्।	15	
4	महाभारते आदिपर्वणि षोडशतः विंशतितममध्यायं यावत्।	15	
5	महाभारते आदिपर्वणि एकविंशतितः पंचविंशतितममध्यायं यावत्	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयपत्रम् DSE–1	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भगवद्गीता (प्रथमतः नवममध्यायं यावत्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	प्रथमोध्यायः।	15	
2	द्वितीयोध्यायः।	15	
3	तृतीयचतुर्थपंचमाध्यायाः।	15	
4	षष्ठ–सप्तमाध्यायौ।	15	
5	अष्टम–नवमाध्यायौ।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्थपत्रम् DSCC–3	पाठ्यग्रन्थः–पुराणपर्यालोचनम् (लेखकः श्रीकृष्णमणित्रिपाठी)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	वर्णधर्मव्यवस्था।	15	
2	आश्रमधर्मव्यवस्था।	15	
3	वैदिकी संस्था।	15	
4	समाजव्यवस्था।	15	
5	संस्कृतितत्वं व्यापारकर्माणि च।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् DSCC–4	पाठ्यग्रन्थः–सनत्सुजातीयम् (महाभारतान्तर्गम्) यक्षप्रश्नप्रसङ्गः (महाभारतान्तर्गतः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	महाभारतस्य महत्वम्।	15	
2	सनत्सुजातीयपर्वणः परिचयः।	15	
3	अध्यायाः (01 तः 05 यावत्)।	15	
4	यक्षप्रश्नप्रसङ्गस्य वैशिष्ट्यम्।	15	
5	अध्यायाः 01 तः 06 अध्यायपर्यन्तम्	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

षष्ठपत्रम् DSE–2	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (प्रथमस्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	श्रीमद्भागवतस्य परिचयः महत्त्वं प्राचीनाष्टीकाश्च।	15	
2	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य प्रथमस्कन्धे आदितः चतुर्थमध्यायं यावत्।	15	
3	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य प्रथमस्कन्धे पंचमतः दशममध्यायं यावत्।	15	
4	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य प्रथमस्कन्धे एकादशतः पंचदशममध्यायं यावत्।	15	
5	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य प्रथमस्कन्धे षोद्वशाध्यायतोऽन्त्यं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

तृतीयसत्रम्

सप्तमपत्रम् DSCC–5	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (द्वितीय स्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य द्वितीयस्कन्धे आदितः द्वितोयमध्यायं यावत्।	15	
2	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य द्वितीयस्कन्धे तृतीयतः चतुर्थमध्यायं यावत्।	15	
3	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य द्वितीयस्कन्धे पंचमतः षष्ठमध्यायं यावत्	15	
4	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य द्वितीयस्कन्धे सप्तमतः अष्टममध्यायं यावत्।	15	
5	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य द्वितीयस्कन्धे नवमतः दशममध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्रयाः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

अष्टमपत्रम् DSCC–6	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमार्कण्डेयपुराणम् (दुर्गासप्तशतीप्रसङ्गः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	श्रीमार्कण्डेयपुराणस्य महत्त्वम्।	15	
2	दुर्गासप्तशत्या वैशिष्टयम्।	15	
3	दुर्गासप्तशत्यां प्रथमतः पंचममध्यायं यावत्।	15	
4	दुर्गासप्तशत्यां षष्ठतः दशममध्यायं यावत्।	15	
5	दुर्गासप्तशत्यामेकादशतः त्रयोदशममध्यायं यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्रयाः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

नवमपत्रम् DSE–3	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (तृतीयः स्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	अध्यायाः 01–05 यावत्।	15	
2	अध्यायाः 06–12 यावत्।	15	
3	अध्यायाः 13–18 यावत्।	15	
4	अध्यायाः 19–27 यावत्।	15	
5	अध्यायाः 28–33 यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्रयाः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

दशमपत्रम् DSCC–7	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भागवतमहापुराणम् (चतुर्थः स्कन्धः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	अध्यायाः 01–05 यावत्।	15	
2	अध्यायाः 06–11 यावत्।	15	
3	अध्यायाः 12–18 यावत्।	15	
4	अध्यायाः 19–26 यावत्।	15	
5	अध्यायाः 26–31 यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

एकादशपत्रम् DSCC–8	पाठ्यग्रन्थः–श्रीमद्भगवद्गीता (दशतः अष्टादशमध्यायं यावत्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	दशम–एकादशाध्यायौ।	15	
2	द्वादश–त्रयोदशाध्यायौ।	15	
3	चतुर्दश–पंचदशाध्यायौ।	15	
4	षोडश–सप्तदशाध्यायौ।	15	
5	अष्टादशाध्यायः।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

द्वादशपत्रम् DSE–4	पाठ्यग्रन्थः–विष्णुमहापुराणम् (पंचमांशः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	विष्णुपुराणस्य परिचयो महत्त्वंच।	15	
2	अध्यायाः 01–08 यावत्।	15	
3	अध्यायाः 09–14 यावत्।	15	
4	अध्यायाः 15–22 यावत्।	15	
5	अवशिष्टो भागः।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

त्रयोदशपत्रम् DSCC–9	पाठ्यग्रन्थः–भविष्यमहापुराणम् (आदिपर्वणः आरम्भिकाः पंचविंशतिः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	भविष्यमहापुराणस्य महत्त्वम् आदिपर्वणः परिचयश्च।	15	
2	अध्यायाः 01–10 यावत्।	15	
3	अध्यायाः 11–15 यावत्।	15	
4	अध्यायाः 16–20 यावत्।	15	
5	अध्यायाः 21–25 यावत्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

चतुर्दशपत्रम् DSCC–10	पाठ्यग्रन्थः–राजतरङ्गिणी महाकविकल्हणविरचिता, (प्रथम–द्वितीयतरङ्गौ)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	राजतङ्गिण्याः परिचयः।	15	
2	महाकविकल्हणस्य परिचयः।	15	
3	प्रथमतरङ्गः।	15	
4	द्वितीयतरङ्गः।	15	
5	कश्मीरस्येतिहासः राजवंशाश्च।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

DSE–5	पाठ्यग्रन्थः–पुराणपर्यालोचनम्, अष्टादशपुराणपरिचयः	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	पुराणवाङ्मयस्य परिचयः।	15	
2	भारतीयपौराणिकेतिहासस्य परिचयः।	15	
3	रामायणं महाभारतंच।	15	
4	पुराणानां सौन्दर्यम्।	15	
5	श्रीमद्भागवतमहापुराणस्य गीतानां परिचयः (वेणुगीतम्, गोपीगीतम् भ्रमरगीतम्, युगलगीतम्, महारासगीतम्)	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-1	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकाः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट

षष्ठसत्रम्

DSCC–11	पाठ्यग्रन्थः–पुराणविमर्शः	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	पुराणानां विकासः।	15	
2	पुराणनां सामाजिकी उपयोगिता।	15	
3	पुराणेषु जीविकोपार्जनस्योपायाः।	15	
4	पुराणेषु तीर्थपर्यटनम्।	15	
5	पुराणेषु भूगोलवर्णनं खगोलवर्णनंच।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

DSCC–12	पाठ्यग्रन्थः–वाल्मीकीयरामायणम (अयोध्याकाण्डम्)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	अयोध्याकाण्डम् (सर्गाः 1–6)।	15	
2	अयोध्याकाण्डम् (सर्गाः 7–11)।	15	
3	अयोध्याकाण्डम् (सर्गाः 12–18)।	15	
4	अयोध्याकाण्डम् (सर्गाः 19–25)।	15	
5	अयोध्याकाण्डम् (सर्गाः 26–30)।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

DSE–6	पाठ्यग्रन्थः–स्कन्दपुराणम् (केदारखण्डः)	पूर्णांकाः 75+25	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट
1	स्कन्दपुराणम् (अध्यायाः 1–15)।	15	
2	स्कन्दपुराणम् (अध्यायाः 16–30)।	15	
3	स्कन्दपुराणम् (अध्यायाः 31–40)।	15	
4	स्कन्दपुराणस्य कथासु केदारक्षेत्रवर्णनम्, कैलासवर्णनम्, मानसरोवरवर्णनम्, तुङ्गनाथक्षेत्रवर्णनम्।	15	
5	स्कन्दपुराणस्य महत्त्वम्।	15	
6	अनुशिक्षणम् (Tutorial)/आंतरिक–मूल्यांकनम्। 1. आन्तरिक–परीक्षा कार्य निर्देशनम् – 10 अंकः 2. विभागीयशास्त्र परिचर्चा/संगोष्ठी – 05 अंकः 3. अध्ययनसामग्र्याः संग्रहण प्रबन्धनं च – 05 अंकः 4. उपस्थितिः – 05 अंकः	25	

पंचमपत्रम् IAPC-2	पाठ्यग्रन्थः–शोध परियोजना/लघुशोध प्रबन्ध	पूर्णांकाः 100	क्रेडिट 06
इकाई	पाठ्यविषयाः	अङ्काः	क्रेडिट